

Синтаксис в асоціаціях

Просте речення

Непоширене

Тільки ГО

Поширене

Є хоча б один другорядний член.

Підмет(Хто? Що?)

!!! перевіряється за присудком

З безобовим дієсл.(на –НО, -ГО) **підмет не існує!!!**

Тільки додаток!

Простий: фразеологізм, **інфінітив** на поч.реч.

Складений: кількість, скл. власна назва, 2 займен.

Присудок(Що робить? ...є?)

Простий: фразеологізм, складена ф. майб часу(бути+інф.)

Складений дієслівний: хотіти, бажати,

прагнути,починати, завершити, закінчити і подібні (бажання, початок, кінець)+ **інфінітив:** почав думати.

Складений іменний: бути, стати, становитися, зватися, становитися, іменуватися + **іменна част**(тільки **Н.** або **О.** в.): став письменником; можна вставити **Є:** він друг (він є друг).

Означення (Який? Чий?Котрий?)

Пояснює **іменник:** кава по-турецьки, жага вчитися

Додаток (непрямі відмінки)

Не плутати з підметом

Бачу друга, відкрити книгу

Якщо пояснює іменник-означення: квітка весни.

Обставина(як?де? куди? звідки? Наскільки? З якою метою? ...)

ЩОБ-інфінітив: прийшли (щоб) вчитися.

Неповне речення:

Пропущене слово, **підмет з обставиною**, можна вставити ВІН, ВОНА, ВОНО, нема головних членів.

Односкладні речення -повні

Односкладне речення

Тільки підмет АБО тільки присудок!!!

Називне – ПІДМЕТ без обставини

ПРИСУДОК:

-**означено-особове**(я, ти, ми, ви);

-**неозначено-особове** (вони, множина **мин часу**);

-**узагальнено- особове**(присл.,афоризм **без підмета**;

-**безособове** (-, не плутати з називним!)

Відокремлене означення(який, яка..?)

Дієприкметниковий, прикм. зворот, **виділені комами**(рідше тире): сад, (який?)**умитий дощами**, стрепенувся.

Відокремлена прикласка

(друга назва, іменниковий зворот). Існує у реченні, якщо є присудок (!!! Підмет і обставина – вважається, що теж є присудок: **Вгорі сонце** – символ життя. **Сонце** – **символ** життя.

Відокремлений додаток

Крім, окрім, опріч, за винятком, особливо, замість

Відокремлена обставина

Дієприслівниковий зворот **(-ЧИ, -ШИ).**

Складне речення

Складносурядне речення

Не плутати з ОЧР!!

2 ГО і сурядний сполучник (єднальні: **і, й, та=і**; протиставні:**а, але, проте, зате, однак**; розділові: **чи...чи, ні...ні, або, не то..не то, не тільки...але**).

Складнопідрядне речення

Ставити питання від головної част. до залежної.

Означальне: який, чий, що=який (пояснює іменник!!!).

З'ясувальне: питання усіх відмінків, **пояснює присудок.**

Обставинне: питання обставини, пояснює обст. чи гол. речення.

місця: де, куди, звідки (але іменник-означальне);

часу: поки, доки, коли;

умови: як...то якщо, якби, коли б, коли=якщо, **аби=якщо;**

причини: бо, тому що, адже, оскільки;

мети: щоб, аби;

міри і ступеня: чим...тим, так, що аж, скільки, **наскільки;**

способу дії: так...як, як...так

допусту: хоч, хоча, дарма, хай, нехай, незважаючи на...

порівняння: як, мов, ніби, наче, неначе;

наслідку: так що.

Безсполучникове

Не менше 2 ГО, без сполучників.

Реч. з різними видами зв'язку

Частини поєдн. сурядним, підрядним чи безсполуч. зв.

Пряма мова

«П», - а.

«П?!»-а.

А: «П (!?)».

«П, - а, - п».

«П, - а. – П».

«П, - а(2 присудки): - П».

Слова автора не починати підрядними сполучниками!

Цитати

Строфа-лапки не ставляться.

Цитата- частина власного речення: якщо у цитаті чи словах автора **нема ГО**, перед цитатою-підрядний сполучник: *Ліна Костенко сказала, що «нерівність душ – це гірше, ніж майна». АЛЕ: Ліна Костенко сказала: «Нерівність душ – це гірше, ніж майна».*